

objectiviteit in belastingzaken op een accoordje willen gooien. Ik meen, dat wij hiertegenover krachtig stelling moeten nemen.

Een ander vraagstuk was de door de overheidsaccountants in acht te nemen geheimhouding. Hieraan werd veel aandacht gewijd door Prof. Limperg in de vergadering van het Instituut van 22 Juni 1946 en in de prae-adviezen van de heren De Blaey, Lindner, Sanders en Toutenhoofd, uitgebracht in een gecombineerde vergadering van het Instituut en de V.A.G.A., gehouden op 17 Mei 1947. Deze prae-adviezen werden opgenomen in het Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde van Juni en Juli 1948.

Ik verenig me met de opvatting, dat al hetgeen ter kennis van een Rijks-accountant komt, geacht moet worden ter kennis van de Overheid in haar geheel te zijn gekomen.

Tenslotte wens ik enige woorden te richten speciaal tot de jongeren onder ons.

Bij de Romeinen gold een functie in dienst van den Staat als het hoogste. Ik hoop, dat *gij* de *Nederlandse* Staat trouw zult blijven. Gij zult als Rijksaccountant geen rijkdommen vergaren, doch in Uw mooi ambt zult ge medewerken aan de wederopbouw van ons geliefd vaderland. Moge over U komen het plichtsbesef van onze jonge Koningin, dat sprak uit Haar rede in de Nieuwe Kerk te Amsterdam. Speciaal denk ik daarbij aan Haar ontroerende woorden: „Wie ben ik, dat ik dit doen mag?”

Indien ge Uw arbeid in deze geest vervult, zullen op U van toepassing zijn de woorden van Schiller:

„Denn wer den Besten seiner Zeit genug“
„Gethan, der hat gelebt für alle Zeiten.“

WAT TE DOEN OP LEVENSVERZEKERINGS-GEBIED BIJ DE OMZETTING VAN FIRMA IN N.V.?

door Lod. S. Beuth

De omzetting van een Firma in een (meestal „besloten“) naamloze vennootschap brengt grote veranderingen met zich mee in de „status“ van de onderneming, die losgemaakt wordt uit de privé-sfeer en een eigen, zelfstandig aanzijn verkrijgt — met alle gevolgen van dien, ook ten opzichte van de fiscus — en eveneens grote veranderingen in de privé-sfeer, waarin de ondernemer-directeur, werknemer wordt (al moet hij zich in deze wijziging vaak nog gaan inleven). De bedoeling van dit artikel is nu in grote lijnen te schetsen voor welke practische consequenties en mogelijkheden deze wijziging ons stelt in verband met verzekeringen, zowel in de privé- als in de zakelijke sfeer.

Om met de privé-sfeer te beginnen, treedt de verandering daar wel heel duidelijk aan het licht als de firma een compagnonschap betreft. Bij het overlijden van een der vennoten wordt diens aandeel n.l. vaak geliquideerd, zodat de overblijvende vennoot aan de boedel van zijn overleden compagnon een uitkering in geld zal hebben te voldoen. Deze geldmiddelen zullen meestal op dat, van te voren niet te bepalen tijdstip, slechts met grote moeilijkheden liquide te maken zijn, zodat in deze gevallen een compagnonsverzekering, die over en weer op het leven der

vennoten gesloten is, in deze moeilijkheid zal moeten voorzien. Bij de omzetting in een N.V. komt het doel van deze verzekering te vervallen. Wanneer het aandeel d.w.z. de aandelen van de overleden compagnon in de boedel blijven, dan zullen de successierechten over de waarde van deze aandelen door de boedel moeten worden voldaan. Wanneer de uitkering voor de overname van diens aande(n)l(en) achterwege blijft, zal dus in de boedel zélf voor liquiditeit moeten worden gezorgd en kan omzetting van een compagnonsverzekering in een successieverzekering zin hebben. In het geval, dat vennoten Jansen en Pietersen een verzekering, ieder op hun eigen leven, hebben gesloten, waarbij zij zélf als verzekeringnemer optreden en elkaar over en weer als begunstigden hebben aangewezen (een overigens in verband met het hoge successierecht niet zeer aantrekkelijke vorm!) is de zaak wel heel eenvoudig: de heren wijzigen de begunstigings-clausule en stellen hunne erven of hunne echtgenote daarvoor in de plaats.

Vaak ook komt men het beding tegen, dat de aandelen tegen een al dan niet vastgestelde prijs aan de andere aandeelhouders (men leze: de overgebleven vennoot) moeten worden aangeboden. In een dergelijk geval zou een ongewijzigde voortzetting van een bestaande compagnonsverzekering kunnen worden overwogen. Overigens geldt ook hier het advies, zich te wenden tot een betrouwbaar deskundige; het zélf in contact treden met agent of maatschappij verdient om meerdere redenen naar mijn overtuiging géén aanbeveling. In mijn artikel in het M.A.B. van Juli 1948 over „de zelfstandige Levensverzekerings-adviseur” gaf ik hierover reeds een nadere uiteenzetting.

Een geheel ander geval is het, wanneer men een privé-polis, waarvoor belastingaftrek is toegestaan, nu voortaan voor rekening van de N.V. wil voortzetten. Dit kan, mits men er tijdig aan denkt, de polis voor zijn contante waarde als actief in de N.V. in te brengen én tevens een pensioenregeling voor de directeur vast te stellen. In het algemeen is een dergelijke overdracht te ontraden: de privé-belastingaftrek geeft men prijs, terwijl de overdracht tegen de afkoopwaarde altijd een verlies betekent. Bovendien wil het mij voorkomen, dat in dit geval de afkoopwaarde als inkomen bij de vennoot kan worden belast.

Was er in de firma geen of geen voldoende pensioenregeling voor het personeel dan kan het van het grootste belang zijn deze regeling te treffen vóórdát de activa in de N.V. worden ingebracht. Zoals bekend mag de backservice (die vaak een zeer aanzienlijke verplichting inhoudt) in het jaar van toekenning der pensioenrechten (of de verhoging ervan) ten laste van het privé-inkomen worden gebracht of, voorzover aftrek van dit inkomen fiscaal ongewenst is, als schuld bij de inbreng worden opgevoerd, waardoor de als inkomen belaste overdrachtswinst in belangrijke mate kan worden gereduceerd. Tijdig overleg met de verzekerings-adviseur kan ook hier tot grote fiscale besparingen leiden.

Ten slotte wil ik nog wijzen op het grote belang dat er voor de oude venno(o)t(en), thans directeur(en) der N.V. ligt bij de toekenning van pensioenrechten aan de directie der N.V., een essentieel belang niet alleen in fiscaal, maar ook in bedrijfshuishoudkundig opzicht en niet minder een belang in privé voor de directeur (aandeelhouder) en diens gezin.

Bedrijfshuishoudkundig: in verband met de vervanging en opvolging, resp. aanvulling der directie — een noodzakelijkheid die in de loop der tijd onverbiddeijk aan de orde zal treden. De kwaliteiten van de toekomstige directeur vinden hun uitdrukking in een salarislast, die door

zijn invloed op het budget ten gevolge kan hebben, dat de directie op latere leeftijd zijn inkomen zal dienen te verminderen. Bovendien zal het wenselijk zijn dat deze op een bepaald ogenblik zijn plaats ruimt en diens-tengevolge het inkomen uit arbeid een aanzienlijke daling te zien zal geven. Een inkomen als commissaris wordt zó zwaar belast, dat uit dien hoofde geen grote baten te verwachten zijn. Welnu — een pensioen zal deze vrijwel steeds optredende daling van inkomen in zekere mate kunnen compenseren, zonder dat het bedrijfsbudget belast blijft met uitkeringen aan directeuren, die niet meer in de volle zin des woords productief te achten zijn en wellicht door hun tegenwoordigheid remmend zullen werken op verantwoordelijkheids- en ondernemingszin van hun opvolger.

Privé is een pensioenregeling, die ook weduwe- en wezenpensioen omvat, interessant voor de directeur (tevens aandeelhouder) omdat hierdoor een uitkering wordt gegarandeerd aan zijn nabestaanden, die het voordeel heeft van de verzekerde regelmaat boven het in wezen altijd onzekere dividend. *Fiscaal* is deze regeling aantrekkelijk, omdat de kosten hiervan ten laste kunnen worden gebracht van de exploitatierekening der N.V., voorzover de pensioenregeling door de belastinginspectie als redelijk wordt aanvaard. Terwijl de fiscus vóór enige dividenduitkering eerst haar portie door middel van vennootschaps- en ondernemingsbelasting opeist (die tezamen allicht 40—45 % zullen bedragen) kan hier een uitkering worden geboden, waarvan alleen inkomstenbelasting verschuldigd zal zijn. Het is duidelijk, dat een directeur-aandeelhouder dus groter belang heeft bij een bescheiden salaris plus een redelijke pensioenregeling, dan bij een hoog salaris, waarbij de progressie in het belastingtarief het spaarresultaat (én het effectieve rendement van zijn beleggingen!) ongunstig beïnvloedt.

De vennoot, die door de omzetting van zijn firma in een N.V. in een geheel ander fiscaal „klimaat” komt te leven, zal goed doen zich aan deze wijziging snel aan te passen, ja, zich van deze klimaat-wijziging bij voorbaat terdege rekenschap te geven.

BOEKBESPREKINGEN

„Onderzoek naar de beteekenis en de vooruitzichten van den Nederlandschen handel in ruwe tabak”

door Dr J. van Rees

Het rapport, waarin de resultaten van het hierboven vermelde onderzoek zijn vastgelegd, is in 1947 door de economische afdeling van de accountantsfirma Preyer en De Haan uitgebracht aan de Vakgroep Groothandel in Tabak. Thans is het rapport algemeen verkrijgbaar gesteld en ik voldoe — hoewel geen deskundige op het gebied van de tabakshandel — gaarne aan het verzoek van de Redactie van het M.A.B. om enkele woorden aan dit onderzoek te wijden, omdat hetgeen ons geboden wordt ook buiten tabakskringen van interesse kan worden geacht. Zowel voor studerende als voor hen die belang hebben bij de functionering van ons handelsapparaat vinden wij hier materiaal, dat hun inzicht kan verrijken. Bovendien kan in het algemeen het verschijnen van iedere deskundige studie betreffende een tak van handel of bedrijf wor-